

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/414/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

20/2017. (II. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 13-án előterjesztett **panaszát** a 2017. február 16-án – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a G. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2015. október 13-án elektronikus, illetve postai úton nyújtott be panaszt a Testülethez. Panaszában leírja, hogy 2016. október 7-én 17 óra 23 perckor mobiltelefonjáról rendőri segítséget kért a rendőrség segélyhívószámán, mivel gyermeke édesanyja a gyámhatósági bírságoló döntések (kb. 15 db) ellenére sem tartja be a kapcsolattartás szabályait. E magatartásával a gyermek anyja véleménye szerint elkövette a Btk. 210.§ (1) bekezdése szerinti bűncselekményt (kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása), amely tényről a panaszos tájékoztatta a kiérkező járőröket. A rendőrök a gyermek anyját zárt kapunk keresztül igazoltatták, a nő megmutatta a jogerős határozatot (nevetgélve), de a gyermek átadását megtagadta. A két rendőr csak azt hajtogatta, hogy erőszakkal nem fogják átadni a gyereket, pedig ezt a panaszos nem is kérte tőlük. A panaszos felhívta a rendőrök figyelmét, hogy a tudomására hozott tények és a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 171.§ és a 6. § alapján feljelentési kötelezettségük van, de ezt elhárították

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

azzal, hogy a bíróságnak vagy a gyámhatóságnak van jogosultsága eljárni. A panaszos szerint a rendőrök ilyenén gyakorlata sérti a gyermek és a segítséget kérő állampolgár jogait, melyek a hatóság általi tisztességes eljáráshoz és a hatékony segítségnyújtáshoz köthetőek.

A panaszos feltételezi a részrehajlást vagy korábbi ismertséget a rendőrök részéről, mivel állítása szerint nem is kérték a felek neveit.

2) A panaszos november 9-i levelében megküldte a gyámhatósági iratokat, 16 db gyámhatósági végzés. Egyúttal nyilatkozott gyermeke nevével.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2016. december 1-jén kelt átiratában előadta, hogy 2016. október 7-én G. F. r. főrm. a Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység Irányító Központ (TIK) utasítására jelent meg a K. település, N. u. 17. szám alatt, mivel a panaszos arról tett bejelentés, hogy a volt felesége megakadályozza a közös gyermekükkel a kapcsolattartást, mivel a gyermeket nem hajlandó átadni.

A rendőri jelentés tanúsága szerint a körzeti megbízott a helyszínen az Rtv. előírásainak megfelelően köszönt, azonosította magát, majd közölte megjelentésének okát. A kapcsolattartás először a bejelentővel történt meg, aki elmondta a korábban a TIK által is közölt információkat. A panaszos a rendőrnek a helyszínen nem tudta eredetben felmutatni az által hivatkozott határozatot, amely a láthatás időpontját és körülményeit rögzíti, csupán a laptopján mutatta azt meg. Ezt követően az intézkedés okának közlése után a volt feleséget nyilatkoztatták, aki elmondta, hogy a panaszos a [...] sz. határozat alapján az apa páros héten jogosult a láthatásra, amely időpontban nem jelentkezett, valamint nem mentette ki magát a távolmaradással kapcsolatban. Előadta, hogy a fenti időpontban a lakásban várták a panaszost.

M.A. közölte továbbá arról, hogy fentiekkel a panaszos megszegte a fentebb megjelölt gyámügyi határozatot több pontban, mivel nem a meghatározott helyen és időben jelentkezett a kapcsolattartásra. Nyilatkozott továbbá, hogy az elmaradt kapcsolattartás pótlására akkor hajlandó, ha a rendőri intézkedés időpontjában a közös gyermekük önként el kíván menni az édesapjával.

Ezt követően a körzeti megbízott, G. r. főörzsőrmester kihívta a gyermeket (11 éves), aki a rendőri intézkedésen addig a pontig nem volt jelen, és kérte válaszoljon arra a kérdésre, hogy el kíván-e menni az édesapjával. A gyermek válasza nemleges volt. Tekintettel a kislány megnyilvánulására az intézkedést végrehajtó rendőr tájékoztatta a szülőket, hogy a Megyei Kormányhivatal határozatának megszegése miatt a kibocsátó hatósághoz fordulhatnak. Az intézkedéssel kapcsolatban a helyszínen egyik szülő sem tett panaszt, ettől függetlenül a körzeti megbízott tájékoztatta a jelenlévőket a panasztételi lehetőségükről.

A panaszos a helyszínen nem tájékoztatta a rendőrt, hogy a Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal Hatósági Osztály az intézkedés napjáig szabott-e ki bírságot M. A.-val szemben a kapcsolattartási szabályok megszegése miatt. Tekintettel arra, hogy bírság kiszabásáról sem szóban, sem határozat bemutatásával nem tájékoztatták az intézkedést végrehajtó r. főörzsőrmestert, így büntető eljárás gyanújának megállapítására nem állt rendelkezésére információ.

A fentebb részletezett események és információk alapján a panaszossal vagy más személlyel kapcsolatosan sem szabálysértési sem büntető feljelentés nem készült.

Az intézkedésről hang vagy képfelvétel nem készült, mivel a szolgálati gépkocsiban elhelyezett TIR Mobil rendszer meghibásodás miatt nem működött, de az intézkedés során jelen volt F. Zs. L. r. főtörzsőrmester. A bejelentésről a hanganyag már nem áll rendelkezésre az idő múlása miatt, de megküldik a Robotzsaru Neo Integrált Ügyviteli Rendszerből (RZS NEO) kinyomtatott küldési naplót és panaszbejelentés c. űrlapot (2. számmal jelölt, 4 lap). A megkereséshez mellékelem a rendőri intézkedés során egy, a panaszos által mutatott, a Megyei Kormányhivatal, G. városi Járási Hivatal, Járási Gyámhivatala által [...] számú határozatának másolatát, melyet a járőr a helyszínen lefényképezett. (A bejelentő által bemutatott laptop monitoron)

A kapitányságvezető előadása szerint, hogy a munkatársai intézkedésére a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, a 29. § (1) bekezdése, illetve a 32. § (1) bekezdése alapján került sor.

A vizsgálata szerint az intézkedés jogszerű és szakszerű volt.

2) A küldési napló szerint a panaszos 17 óra 32 perckor arról tett bejelentést, hogy gyámhatóság által jóváhagyott egyezség van a felek között, ez a mai nap egy automatikus pótlás lenne elmaradt láthatás miatt, erről is van külön megállapodás. Ennek ellenére az anya akadályozza a kapcsolattartást.

3) A rendőrség megküldte a Megyei Kormányhivatal, G. városi Járási Hivatal, Járási Gyámhivatala által [...] számú határozatának másolatát, ami szerint a rendes kapcsolattartás az apát a páratlan hetek hétvégéjén illeti meg, az elmaradt láthatást a következő héten kell pótolni. A gyermek átvétele a mindenkori lakó-, illetve tartózkodási helyén történik.

4) A rendőrség megküldte az intézkedő rendőr a Testület megkeresésére írt kiegészítő jelentését.

A 2016. október 07-én a K. település, N. utca 17. szám alatt található családi háznál a Tevékenység Irányító Központ utasítására jelent meg, mivel a panaszos bejelentést tett a rendőrhatalósá felé, hogy volt felesége, M. A. a közös gyermekükkel a közös kapcsolattartást nem engedélyezi részére.

A helyszínre kiérkezve felvette a kapcsolatot a panaszossal, tisztelget, napszaknak megfelelően köszönt, jelvényyszáma és beosztása közlése után tájékoztatta, hogy bejelentése alapján érkezett a helyszínre. A panaszos az adott napon egy bejelentést tett a 112-es segélykérő telefonszámra. A rendőri intézkedés során a kapcsolatfelvétel először a bejelentővel (panaszossal) történt meg, aki tájékoztatott, hogy a rendőri intézkedést azért kérte mert volt felesége a közös gyermekükkel nem engedi a kapcsolattartását. A panaszosnál a helyszínen nem volt olyan bírósági határozat, vagy gyámügy által kiadott határozat, ami alapján megilleti az adott napon a gyermekláthatási jog. A nála lévő laptopon mutatott egy Megyei Kormányhivatal által kiadott határozatot, amiben az szerepelt, hogy minden páratlan pénteken 16 órától vasárnap 19 óráig folyamatos kapcsolattartásra jogosult, amennyiben az előbb említett időszak nem megfelelő akkor az elmaradt kapcsolattartást követő páros héten pótolhatja. A panaszos elmondása alapján és a határozatban foglaltak miatt felvettem a kapcsolatot a M. A.-val, aki szülei családi házában tartózkodott a K. település, N. u. 17.szám alatt. Az ingatlanból csengetés során kijött egy hölgy, M.A. Tájékoztatta a rendőr arról, hogy a panaszos rendőri intézkedés kért erre a címre gyermekláthatóság elmulasztása miatt egyben kérte, hogy fáradjon ki az ingatlanból. A hölgy a kérésnek eleget tett a kaput kinyitotta, majd a járdára kijött, ahol a tájékoztatta a rendőr a panaszos által elmondott tényekről.

M.A. elmondta ezt követően, hogy a panaszos páros héten nem jelent meg a gyermekért. Magát alapos indokkal nem mentette ki, pedig otthon várták őt. Továbbá elmondta, hogy a kapcsolattartás helye nem a K. település, N. u. 17.szám alatt van, hanem a határozatban megjelölt G. városi címen. A helyszínen tájékoztatta továbbá arról is M. A. a rendőrt, hogy a panaszossal szemben több eljárás is volt, illetve jelenleg is folyik.

Továbbá elmondta, mivel a panaszos az előbb a határozatban foglaltak megszegte, illetve nem a kapcsolattartás helyén jelentkezett az elmaradt idő bepótlása miatt nem hajlandó a gyereket átadni részére csak abban az esetben, ha a gyerek önként elakar menni.

Ezt követően a házból kihívatattam a gyermeket, aki a rendőri intézkedésnél nem volt jelen egyáltalán, hogy elszeretne- e vagy kapcsolatba akar lépni édesapjával, mire közölte, hogy nem.

A feleket tájékoztatta a jogi lépésekről, hogy a Megyei Kormányhivatal által kiadott határozatban foglaltak megszegése miatt forduljanak a gyámhatósághoz vagy a bírósághoz. Egyben közölte velük, hogy a helyszínen lévő megállapításokról rendőri jelentést fog készíteni. Ezeket a tájékoztatásokat a feleket megértették és tudomásul vették a helyszínen. Ezt követően a jogorvoslati lehetőségekről is tájékoztatta a feleket. A helyszínen lévő intézkedéskor külső szemtanú nem volt, az intézkedés során 2 fő rendőr, a bejelentő (panaszos) és M.A. tartózkodott. A felek meghallgatása egymástól függetlenül, elkülönítve történt úgy, hogy egymás szavába ne vágjanak bele, illetve személyes adatik egymás tudomására ne jussanak, azok igazoltató lapon (Rk lapon) került rögzítésre.

Az intézkedés során a szolgálati gépjárműből a szolgálati telefonon próbáltam a Megyei Kormányhivatallal és a helyi Családsegítő központtal felvenni a kapcsolatot, de tekintettel arra, hogy a 2016.10.07. nap (péntek) hivatali munkaidőn túl történt a rendőri intézkedés senki nem vette fel a telefont, így nem tudott kapcsolatot teremteni a hatóságokkal.

A rendőri intézkedésről hang illetve videó felvétel nem készült, mivel a szolgálati gépjárműben a TIR mobilrendszer nem működik.

A rendőri intézkedés során a panaszos nem tájékoztatott arról, hogy a Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal Hatósági Osztály szabott-e ki bírságot M.A. a kapcsolattartási szabályok megsértése végett. M. A. nem mondta a helyszínen, hogy kapott volna bírságot. Mivel a bírság kiszabásáról információja és határozata nem volt, így a büntetőeljárás feltételei nem valósulnak meg.

Véleménye szerint az intézkedése jogszerű és szakszerű volt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv., Szolgálati Szabályzat és egyéb joganyag rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy keletkezett-e a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány szerint a panaszos azért hívta a segélyhívó számot, mert gyermeke édesanya megakadályozta a gyermekével való kapcsolattartás végrehajtásában.

A rendőrségi iratok tartalma etekintetben egybe vág a panaszos előadásával.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási, illetve felvilágosítás-adási kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A Btk. 208. §-a rendelkezik a kiskorú veszélyeztetésének büntetéről: „A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő köteleességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” A Btk. 210. §-a pedig a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségét akként szabályozza, hogy az követi el, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőrség segítségnyújtási kötelezettsége tekintetében továbbá ismételten felhívja a Testület az Rtv. 24. §-át, amely szerint a rendőrség főszabályként közérdekből járhat el, kivételes, hogy a rendőr magánérdek alapján jár el, amikor a törvényes védelem más módon nem biztosítható (ultima ratio elve).

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy telefonos bejelentés érkezett a segélyhívóra arról, hogy egy gyermek kapcsolattartási ügy kapcsán a szülők és a jelenlévő rokonság között vita alakult ki, amely miatt akadályoztatva van a kapcsolattartás, a panaszt pedig a rokonok zaklatják.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a felek valamelyike jogellenes magatartást követ el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, **intézkedési kötelezettséget keletkeztetett**. Az pedig a helyszínen tapasztaltak alapján volt eldönthető, hogy ez az intézkedési kötelezettség milyen intézkedést von maga után.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőr az intézkedési kötelezettségének a helyszínen mennyiben tett eleget.

A panaszos véleménye szerint az ő álláspontját nem vette figyelembe az intézkedés során a rendőrség, hanem csak volt felesége által elmondottakat vette alapul, amikor lefolytatta az intézkedést.

A rendőrség tájékoztatása szerint a helyszínen először a panaszt hallgatták meg, majd kihívták az ingatlanból a volt feleséget is, akit tájékoztattak a panaszos állításairól, majd a panaszostól elkülönítve meghallgatták az ő előadását is, ami szerint a panaszos a rendes láthatási időben nem jelent meg, a távolmaradását nem mentette ki. Ezen a héten viszont a gyámhatósági határozat értelmében nem illeti meg a panaszt a láthatás, és annak a helye egyébként sem a kérdéses ingatlan. A panaszos a rendőröknek csak a laptopján tudta megmutatni a határozatot, azt nem mondta el nekik, hogy a volt feleségét már többször bírságolták, és a volt feleség se hozta ezt a tudtukra. A helyszínen megpróbálták felvenni a szolgálati gépkocsiból a kapcsolatot a gyámhatósággal, azonban a péntek délutáni időpont miatt ez nem járt sikerrel. Kihívtatták a panaszos lányát, aki rendőri kérdésre úgy nyilatkozott, hogy nem kíván az édesapjával elmenni. Ezt követően kioktatták a feleket a hatásköri rendelkezésekről, illetve a panasztételi lehetőségekről, majd távoztak.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét, amely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

a) A Testület anélkül, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) és a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V.

törvény (továbbiakban: Ptk.) részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a szülői kapcsolattartás kapcsán.

A Ptk. 4:178. § szabályozza a kapcsolattartás jogintézményét. E szerint: „(1) A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. (2) A gyermektől különélő szülő – ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik – jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani. (3) A szülőnek joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha a szülői felügyeleti joga szünetel, kivéve, ha a gyermek vagy a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett cselekmény miatt elrendelt távoltartó határozat hatálya alatt áll. (4) Kivételesen indokolt esetben, a gyermek érdekében azt a szülőt is fel lehet jogosítani a gyermekkel való kapcsolattartásra, a) akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette; b) aki hozzájárult gyermekének a másik szülő házastársa által történő örökbefogadásához; vagy c) akinek szülői felügyeleti joga a gyermek ismeretlen személy által történő örökbefogadásához adott hozzájárulásával vagy azért szűnt meg, mert a szülő a gyermeket - annak érdekében, hogy más nevelje fel, személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézményben, arra kijelölt helyen hagyja, a gyermekért hat héten belül nem jelentkezik, és a gyermek örökbefogadására nem került sor. (5) A (4) bekezdés szerinti esetben a szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartásra való feljogosításáról a szülői felügyeletet megszüntető bíróság vagy - ha a gyermeket nevelésbe vették - a gyámhatóság dönt.

A Gyer. 27. §-a szerint a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás formái a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás. Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet. Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak az időszakos kapcsolattartás ideje alatt, illetve a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, vagy ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A Gyer. 29. §-a szerint a gyámhivatal vita esetében a kapcsolattartást bármelyik fél kérelmére szabályozza, illetve újrashabályozza, kivéve, ha a szülő és a gyermek kapcsolattartásának megállapítása [a Ptk. 4:181. § (1) bekezdése szerint] a bíróság hatáskörébe tartozik. A kapcsolattartásról a gyámhivatal, illetve a bíróság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a felek személyes körülményeinek, valamint az ítélőképessége birtokában levő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása szabályait a Gyer. 33. §-a rendezi. Eszerint kapcsolattartás elmaradása esetén végrehajtás iránti kérelem benyújtásának van helye a gyermek fejlődését veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül. A gyermek fejlődését pedig veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatban foglaltaknak önhibájából

ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást. Ugyanezen jogszabályhely (8) bekezdése szerint, ha a kapcsolattartásra kötelezett a gyermeket bizonyíthatóan folyamatosan a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatnak a végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránt pert indíthat, (feltéve, hogy az elhelyezés megváltoztatása a kiskorú gyermek érdekében áll), vagy feljelentést tesz kiskorú veszélyeztetése vagy kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása miatt.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy a kapcsolattartás szabályozása elsősorban a felek megállapodásával, egyezségével, vagy gyámhatósági, illetve gyermek-elhelyezési per esetén bírósági határozattal történik. A bíróság vagy végzéssel jóváhagyja a felek egyezségét e tekintetben, vagy a hatályos jogszabályi keretek között (Ptk., Gyer.) szabályozza a gyermek láthatását. A fentiekből az is látható, hogy a Ptk. szűkös előírásait, ahogyan a bíróság határozattal rendezett kapcsolattartás előírásait a Gyer. tölti ki részletes tartalommal (pl. a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás viszonyával), hiszen az ítélet célja csupán egy végrehajtható és nyomon követhető keret kialakítása, melynek végrehajtásáról önkéntes teljesítés hiányában vagy vita esetén a gyámhatóság gondoskodik, akinek eljárására pedig a Gyer. előírásai vonatkoznak.

b) A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Btk. vonatkozó rendelkezéseire is – amelyeket egyébként a panaszos maga is ismer. A Btk. 208. §-a rendelkezik a kiskorú veszélyeztetésének büntetéről: „A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” A Btk. 210. §-a a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségét akként szabályozza, hogy az követi el, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza. (Továbbá felhívható a már hivatkozott Btk. 211. §-a is.)

A bejelentő – a bűncselekmények elévülési idején belül – a panaszossal szemben feljelentéssel élhet a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezései alapján.

A Testület ezen a ponton ismételten felhívja a figyelmet gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Rtv. 24. §-a szerint a rendőrség főszabályként közérdekből járhat el, kivételes, hogy a rendőr magánérdek alapján jár el, amikor a törvényes védelem más módon nem biztosítható (ultima ratio elve).

A Testület álláspontja szerint a helyszínen a rendőrök számára annyi derült ki biztosan, hogy a panaszos és volt élettársa között van egy gyermekelhelyezéssel, illetve kapcsolattartással kapcsolatos családjogi vita, aminek az eldöntése bírói, illetve gyámhatósági hatáskörbe tartozik. A Testület szerint ebből az következik, hogy a rendőröknek a bejelentés megalapozottságáról való megbizonyosodását követően a felek személyazonosságának megállapítása, álláspontjaik meghallgatása és a tényállás tisztázása volt a feladatuk, majd pedig a szükséges tájékoztatás megadása. Ez utóbbi körébe az tartozik, hogy közlik: a szóban forgó jogvita eldöntésére nincs hatáskörük, másrészt arról is, hogy jogaiknak mely hatóság előtt szerezhetnek érvényt. A panaszosi előadás szerint ez pedig megtörtént.

Azt szintén nem tudta rekonstruálni a Testület, hogy a panaszos a rendőrök tudomására hozta-e, hogy a feleség már több alkalommal megszegte a kapcsolattartási szabályokat és ezért bírságolta is őt végrehajtási eljárás keretében a gyámhatóság. Az bizonyos, hogy a panaszos számos határozattal rendelkezik az ügyben, azonban, hogy ezeket bemutatta-e a rendőrnek, vagy bármely más módon ezekről tájékoztatta őt, utólag a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem rekonstruálható.

Ugyanakkor a feljelentési kötelezettség esetleges elmulasztása nem tárgya a Testület vizsgálatának, mivel annak vizsgálatára a Be. szabályai szerint az ügyészség jogosult, így ekörben a Testület nem állapíthat meg mulasztást. (A panaszos egyébként – maga is feljelentést tehet írásban, vagy a rendőrségen személyesen, amennyiben álláspontja szerint megvalósult a volt felesége vonatkozásban a Btk. 210.§-ban meghatározott bűncselekmény.)

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült, mivel a rendőrség eleget tett a kapcsolattartásra vonatkozó jogvitákkal kapcsolatos helyszíni intézkedési kötelezettségeinek.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy betartották-e a rendőrök a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét.

Ekörben a fentebb felhívott rendelkezések mellett az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése is utal, amely rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület összevetette a panaszos és a rendőrség előadását az intézkedés lefolytatásáról. A panaszos előadásának azon részletei, amelyek az elkülönült meghallgatásról és a tájékoztatásról szólnak egybevágóak a rendőrség előadásával. A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy ilyen ügyekben a rendőrség hatás- és feladatköre a felek meghallgatására, adatiak ellenőrzésére és a hatásköri tájékoztatásra terjednek ki. Az elkülönült meghallgatás pedig megfelel a szakszerű intézkedésnek, mivel így biztosítható, hogy a felek egymás befolyásolása, vagy a másik fenyegetése nélkül, nyugodtan adhassák elő a saját verziójukat egy adott ügyvel kapcsolatban. Így ezen egyik esemény sem tekinthető olyannak, ami a rendőrök részrehajlásának megállapítására alkalmas lenne.

A Testület az intézkedés vizsgálata során nem tudott olyan egyéb többlet körülményt feltárni, amely alátámasztotta volna a panaszos állítását, hogy a rendőrök részrehajlóan (hátrányosabban) jártak el vele szemben, illetőleg a panaszos sem nevezett meg ilyet, ezért a Testületnek látta indokoltnak jogsértést megállapítani ezzel összefüggésben.

Mindezekre tekintettel a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

IV.

A Testület álláspontja szerint a bejelentések alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett a rendőrségnek, amelynek megfelelően eleget tett, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2017. február 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag